

Sectorupdate Zorg & Welzijn

Editie 2025#1

Rotterdam-Rijnmond december 2024 - juni 2025

Gemeente Rotterdam

Werkgevers
Servicepunt rijmond

De Sectorupdate informeert twee keer per jaar over arbeidsmarktontwikkelingen in Zorg & Welzijn. De sector heeft grote maatschappelijke impact. De branches - zoals verpleeg-, verzorgingshuizen, thuiszorg (VVT), ziekenhuizen, gehandicaptenzorg, jeugdzorg, GGZ, welzijn en kinderopvang – bieden veel werkgelegenheid. Er zijn grote personeelstekorten. Voldoende competente professionals zijn cruciaal om te kunnen werken aan gezondheid en welzijn nu, straks en later. Daarom werken zorg, onderwijs – verenigd in de Rotterdamse Zorg -gemeente(n) en UWV intensief samen.

In deze editie onder andere:

1 Toeleden | Opleiden | Imago

- 1.1 Personeelsvraag: grootste krapte fysiotherapeuten en verpleegkundigen
- 1.2 Onderwijs: zorgwekkende daling instroom verpleegkunde en verzorgenden
- 1.3 Prognoses: hoger tekort, zorgvraag stijgt harder dan personeelsaanbod

2 Duurzame inzetbaarheid | Mobiliteit | Ontwikkelen

- 2.1 Vitaliteit: tevredenheid zorgmedewerkers vergelijkbaar met andere sectoren
- 2.2 Verzuim: GGZ heeft grootste stijging van alle bedrijfstakken
- 2.3 ZZP-schap: aantal zorg-zzp'ers daalt snel
- 2.4 Arbeidsvoorwaarden: cao-akkoorden met loonstijgingen
- 2.5 Bedrijfsvoering: resultaat zorgsectoren gestegen

3 Innovatie | Beleid

- 3.1 Rijksoverheid: stop op nieuwe aanvragen IZA-transformatiemiddelen
- 3.2 Technologie: zorg blijft achter bij inzet van AI
- 3.3 Vrijwilligers: minder mantelzorgers, meer belasting

Inlichtingen: Oscar Douenburg | Strategisch Arbeidsmarkt Adviseur | 06-13251073 | oja.douenburg@rotterdam.nl

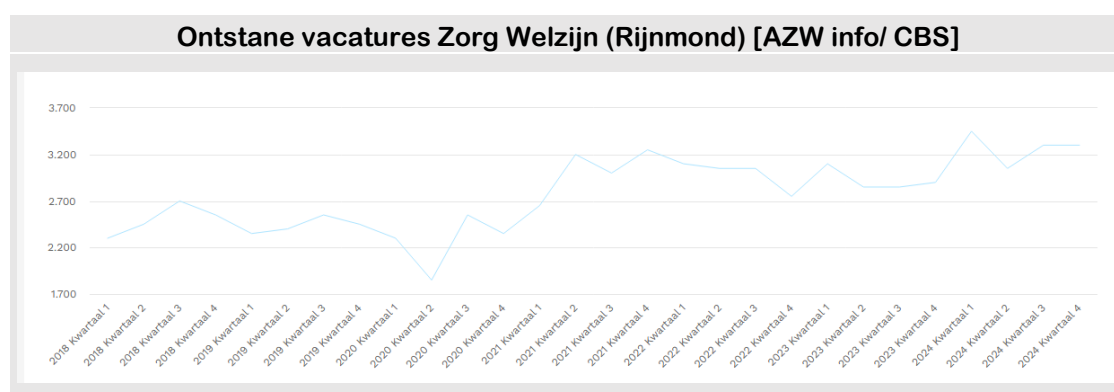

1 Toeleden | Opleiden | Imago

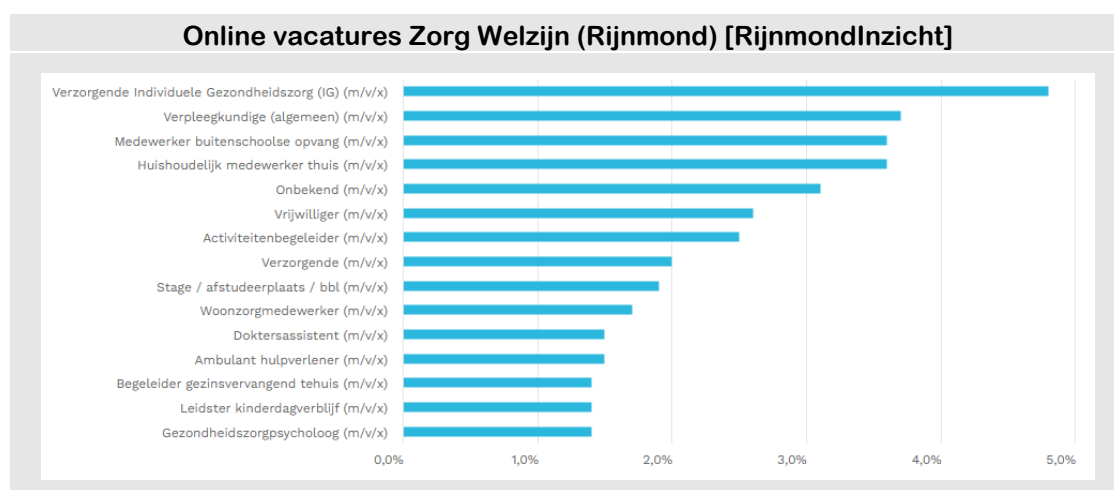
1.1 Personeelsvraag: grootste krapte fysiotherapeuten en verpleegkundigen

Landelijk stond het aantal vacatures binnen de zorg aan het einde van het laatste kwartaal van vorig jaar op 67.400 (CBS¹). Dat is een nieuw hoogtepunt na jaren van stijging – vooral sinds corona. In 2023 waren er het laatste kwartaal 66.000 vacatures, het jaar daarvoor 64.600. En in 2020 waren er nog maar 36.700 vacatures en 10 jaar geleden zelfs slechts 13.500. Het aantal vacatures nam in de hele Nederlandse economie toe terwijl het aantal werklozen gelijk bleef. Na een aantal kwartalen van daling, werd de arbeidsmarkt hierdoor weer krapp(er).

Ook voor Rijnmond is het aantal nieuw ontstane vacatures in de sector Zorg & Welzijn nog steeds groot. Al lijkt het aantal na jaren van groei nu te stabiliseren, op dat hoge niveau.

Traditioneel gezien is er de meeste vraag naar verzorgenden, verpleegkundigen, medewerker buitenschoolse opvang + kinderopvang en huishoudelijk medewerkers. Dat blijkt ook uit de huidige vacatureverdeling.

De arbeidsmarktspanning – de verhouding tussen vacatures en aanbod aan werkzoekenden – krijgt nog steeds het label 'zeer krap' (UWV²). Dit geldt met name voor de beroepsgroepen fysiotherapeuten, gespecialiseerd verpleegkundigen, mbo-verpleegkundigen en medisch praktijkassistenten.

¹ CBS (14 februari 2024) Arbeidsmarkt iets krapp(er) in het vierde kwartaal van 2024

² UWV (18 juni 2025) Spanningsindicator Werk.nl

1.2 Onderwijs: zorgwekkende daling instroom verpleegkunde en verzorgenden

De instroom in de mbo-opleidingen voor verpleegkunde en verzorgenden blijft dalen (MBO Raad³). Waar in 2019 nog 7.850 studenten zijn gestart met de opleiding tot verzorgende, waren dat er in 2024 nog maar 4.110. Ook bij de mbo-opleiding tot verpleegkundige is sprake van een afname: van 8.430 studenten in 2019 naar 7.260 in 2024. Daarbij staan stageplekken in de zorg enorm onder druk, wat de instroom en doorstroom van studenten bemoeilijkt. Dit komt mede omdat het kabinet wil stoppen met het Stagefonds zorg.

Vertegenwoordigers van zorgorganisaties⁴ hebben de overheid opgeroepen te blijven meebetalen aan het Stagefonds, een subsidieregeling van 122 miljoen euro per jaar die vanaf 2028 stopt. Overigens zijn te weinig beschikbare stagebegeleiders het grootste knelpunt. Het afschaffen gaat niet alleen ten koste van de instroom van nieuwe verpleegkundigen maar zet ook druk op het behoud van de verpleegkundigen die de begeleiding moeten doen.

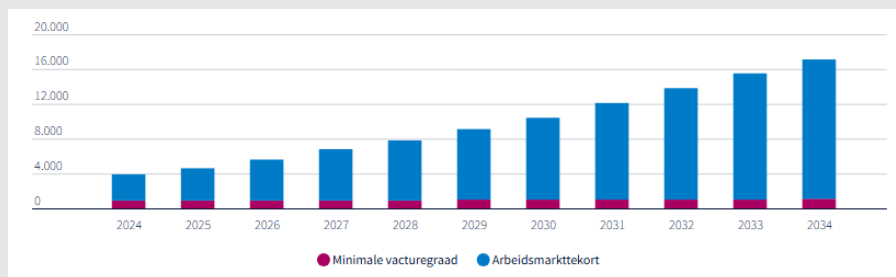
Ook de subsidie in het kader van SectorplanPlus⁵ stopt definitief per 1 januari 2026. Deze middelen - €136 miljoen voor 2024-2025 - zijn beschikbaar voor het opleiden van professionals in zorg en welzijn. Van 2 juni tot en met 30 september staat de subsidieregeling Ondersteuning Werkgevers Inzet Statushouders (SOWIS⁶) opnieuw open. Deze regeling biedt werkgevers financiële ondersteuning bij de begeleiding van statushouders op de werkvloer, gericht op het overbruggen van taal- en cultuurverschillen.

1.3 Prognoses: hoger tekort, zorgvraag stijgt harder dan personeelsaanbod

Het verwachte tekort aan personeel loopt de komende jaren op (Ministerie VWS⁷). Tot en met 2025 is de toename nog relatief gering, daarna groeit het steeds sterker, vooral omdat het arbeidsaanbod afvlakt - vanaf 2030 landelijk zelfs jaarlijks met meer dan 25.000 werknemers. De verwachte tekorten zijn hoger dan bij de prognose van vorig jaar, vooral door minder arbeidsproductiviteitsgroei en hoger verzuim. De grootste tekorten zijn te verwachten in de VVT, maar in bijna alle branches nemen op de langere termijn de tekorten snel toe.

Absoluut gezien - zowel landelijk als voor Rijnmond - zijn de tekorten het grootst bij helpenden mbo 2, verzorgenden mbo 3, verpleegkundigen (mbo-, hbo- en gespecialiseerd) en maatschappelijke hulp en dienstverlening (hbo). Relatief gezien is dat het geval voor specialist ouderengeneeskunde, arts verstandelijk gehandicapten, GGZ beroepen (Capaciteitsorgaan), huisartsen en sociaal geneeskundigen. Voor zorg en welzijn (smal) loopt het tekort in Rijnmond op van 3.000 nu naar 17.100 personen in 2034 (gecorrigeerd minimale vacaturegraad).

Tekort in personen (Rijnmond) o.b.v. scenario Nieuw Beleid [Prognosemodel/ dRZ]

³ MBO-raad (19 februari 2025) Dalende instroom verpleegkunde en verzorgenden opleidingen

⁴ Skipr (10 maart 2025) Zorgorganisaties vragen politiek stagefonds te behouden

⁵ SectorplanPlus.nl (27 maart 2025) Subsidie SectorplanPlus stopt definitief per 1 januari 2026

⁶ Ministerie SZW (juni 2025) Subsidieregeling Ondersteuning Werkgevers Inzet Statushouders

⁷ Ministerie VWS (16 december 2024) Arbeidsmarktprognose zorg en welzijn 2024

2 Duurzame inzetbaarheid | Mobiliteit | Ontwikkelen

2.1 Vitaliteit: tevredenheid zorgmedewerkers vergelijkbaar met andere sectoren

Werkenden in de zorg zijn over het algemeen erg tevreden met hun baan en vinden het inhoudelijk leuk (90%) en zinvol (88%) werk (CPB⁸). Ook is de gemiddelde loongroei in de zorg de afgelopen jaren net wat hoger geweest dan in de rest van de economie. De tevredenheid over het salaris is de afgelopen jaren echter wat afgenomen en verschilt sterk tussen functies binnen de zorg. Verder ervaren zorgmedewerkers gemiddeld een hogere werkdruk en relatief weinig zelfstandigheid.

Uit het landelijk uitstroomonderzoek 2024 (Regioplus⁹) blijkt het gebrek aan ontwikkelmogelijkheden met 25,5% de belangrijkste reden voor vertrek. Daarna volgen de inhoud van het werk, planning en tijd, en werkdruk. Overigens verschillen de vertrekredenen per branche en ook per leeftijdscategorie. De invloed van de privésituatie (bijvoorbeeld verhuizing, reistijd of een gewenste carrièreswitch) heeft de grootste stijging gemaakt. Opvallend is dat de werkdruk minder vaak een vertrekreden was in 2024 dan een jaar eerder. Van de uitstromers blijft 49% wel in dezelfde branche werken, 36% verlaat de branche en 15% verlaat de zorg- en welzijnssector. Daarvan wil 65% wel ooit weer gaan werken in deze sector.

Vijfentwintig zorgverenigingen hebben een manifest¹⁰ ondertekend waarmee ze beloven seksueel grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan. Uit cijfers van TNO en het CBS blijkt dat 9% van de zorgmedewerkers last heeft gehad van fysiek en niet-fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag. Vooral het aantal verpleegkundigen springt eruit: een op drie verpleegkundigen had last van seksueel ongewenst gedrag. En umc's hebben de minst veilige werkomgeving.

Een kwart van de zorgprofessionals heeft vorig jaar overwogen de zorg te verlaten vanwege agressie op de werkvloer (NU'91¹¹). Bijna 90% geeft aan dat de agressie - zowel verbaal als fysiek geweld - de laatste vijf jaar is toegenomen en de helft ervaart dat er vaak geen maatregelen worden genomen. Gekeken naar alle hulpverleners - naast zorg, bijvoorbeeld brandweer, beveiliging en ov - stelt bijna driekwart dat de agressie toeneemt (CNV¹²).

Het ministerie van VWS¹³ voert de landelijke campagne 'Blijf jezelf, tel even tot 11' tegen verbale agressie in de zorgsector. Voor instellingen is er een toolkit.

Meer dan de helft van de zorgprofessionals (22.000 respondenten in de Landelijke Monitor Zeggenschap¹⁴) wenst meer zeggenschap, en een kwart wenst meer autonomie in het werk. Ten opzichte van 2023 ervaren zorgprofessionals wel meer mogelijkheid om zeggenschap te nemen en voelen ze zich minder beperkt door regels.

De digitalisering van de gezondheidszorg zet door. Zowel zorgverleners als patiënten en cliënten gebruikten het afgelopen jaar meer digitale toepassingen dan het jaar daarvoor. Zorgprofessionals zijn er niet van overtuigd dat digitalisering van de zorg leidt tot meer werkplezier en een lagere werkdruk (Monitor Digitale Zorg¹⁵). Wel vinden professionals en zorggebruikers dat er meer gedigitaliseerd kan worden in de zorg dan nu het geval is.

⁸ CPB (19 maart 2025) Zicht op zorgbanen

⁹ RegioPlus (6 februari 2024) Het landelijk uitstroomonderzoek 2024

¹⁰ RCGOG.nl (5 juni 2025) Het Zorgmanifest

¹¹ NU'91 (12 maart 2025) Kwart personeel overweegt zorg te verlaten door agressie

¹² CNV (13 december 2024) Meerderheid hulpverleners agressief bejegend

¹³ Rijksoverheid.nl (18 juni 2025) Nieuwe overheids campagne 'Blijf jezelf, tel even tot 11'

¹⁴ Accuralis in opdracht van het ministerie van VWS Sport (december 2024) Landelijke Monitor Zeggenschap 2024

¹⁵ Monitor Digitale Zorg (30 april 2025) stand van zaken 2024

2.2 Verzuim: GGZ heeft grootste stijging van alle bedrijfstakken

In heel Nederland was het ziekteverzuim in het eerste kwartaal 5,8% (CBS¹⁶). Dat is hoger dan een jaar eerder. Oorzaken waren met name griep, verkoudheid en andere virusinfecties. Met 8,1% had de bedrijfstak gezondheidszorg en welzijn opnieuw het hoogste percentage. Dat was hoger dan hetzelfde kwartaal een jaar eerder (7,8%). De branche verpleging, verzorging en thuiszorg had, net als in de afgelopen jaren, het hoogste verzuim: 9,7%. Sociaal werk is de enige branche binnen de bedrijfstak waar het ziekteverzuim lager lag dan in dezelfde periode vorig jaar. De geestelijke gezondheidszorg (ggz) had de grootste stijging - van 7,7% naar 8,3% - van alle sectoren in Nederland.

Voor algemene ziekenhuizen, gehandicaptenzorg, GGZ en VVT komt het verzuimpercentage in april van 2025 op 7,70% uit. (Vernet¹⁷), hetzelfde het niveau als april 2023. Waarschijnlijk door de griepgolf liep het verzuimpercentage in de zorg in februari 2025 zelfs op tot 9,36%. De gemiddelde verzuimduur nam in 2024 toe, met name door het langdurig verzuim.

Verzuimpercentage zorgbreed 2022 - 2023 – 2024 [NL, Vernet]

2.3 ZZP-schap: aantal zorg-zzp'ers daalt snel

In 2024 werden in de zorgsector 27% meer ondernemingen opgeheven dan in 2023 (RTL-Z¹⁸). Het gaat vooral om zzp'ers. Slechts een klein deel van de bedrijven is opgeheven vanwege een faillissement. De grote meerderheid stopt vrijwillig.

Eind januari stonden er minder dan 1,8 miljoen zzp'ers ingeschreven in het KVK-Handelsregister (Skipr¹⁹). Vergeleken met een jaar geleden waren er 47% meer stoppers en daalde het aantal starters met 18%. In januari verloor de zorgsector het grootste aantal zzp'ers, bijna 2.000 in één maand, gevolgd door bouw en zakelijke dienstverlening. De daling was al zichtbaar in de cijfers over 2024 met minder nieuwe zzp'ers ten opzichte van 2023 af met 14,6% (Onderneming.nl²⁰). Volgens brancheorganisatie Vereniging Zelfstandigen Nederland (VZN) haken sommige zorg-zzp'ers definitief af door de onduidelijkheid rond de Wet DBA. Een deel komt terecht bij detacheringsbureaus.

¹⁶ CBS (13 juni 2025) Ziekteverzuim neemt toe in het eerste kwartaal van 2025

¹⁷ Vernet (diverse datums 2025) Nieuwsbrief

¹⁸ RTL-Z op basis van CBS (25 februari 2025) Zzp-effect: recordaantal bedrijven opgeheven in 2024

¹⁹ Skipr (7 februari 2025) Aantal zorgzzp'ers daalt snel

²⁰ Onderneming.nl op basis van KvK (11 december 2024) Zorg-zzp'ers haken af door Wet DBA, aantal starters daalt

In december 2024 hebben ActiZ, de Nederlandse ggz, NFU, NVZ en VGN— verenigd als BoZ²¹ - in een brief het kabinet gevraagd om geen boetes uit te delen en de 21% btw die ze moeten betalen voor gedetacheerden terug te sluisen naar de zorgsector. De Autoriteit Consument en Markt (ACM²²) heeft in een brief aan koepelorganisaties gemeld dat ze geen afspraken over zzp'ers in de zorg ziet die de mededinging beperken. Uit gesprekken bleek dat zorgwerkgevers vaak op de hoogte zijn van de concurrentieregels. Ook waren er geen verdere aanwijzingen dat zorgwerkgevers tarieven met elkaar afstemden.

2.4 Arbeidsvoorwaarden: cao-akkoorden met loonstijgingen

Voor diverse zorgsectoren zijn akkoorden bereikt voor nieuwe cao's. Zo stijgen salarissen in ziekenhuizen (NVZ²³) in 2025 en 2026 in vier stappen van 2% tot in totaal 8% en onregelmatigheidsdiensten worden beter beloond. Ook de reiskostenvergoeding gaat omhoog en er komt een omkleedvergoeding van 50 euro. Ten slotte komen er maatregelen voor vermindering van de werkdruk. Met een 'balansverlof' kan een werknemer verlof sparen. De cao loopt twee jaar.

Ook de 190.000 werknemers in de gehandicaptenzorg krijgen een nieuwe cao (VGN²⁴) met vanaf 1 juli 2025 plus 4% loon, in 2026 vanaf mei 2% en op 1 november 2026 nog eens 2%. De kilometervergoeding, thuiswerkvergoeding en vergoedingen voor nacht- en weekenddiensten (inclusief zaterdagochtend) worden verhoogd en er is een extra vergoeding bij extra werk of wijziging van werktijd. Belangrijke wijziging in de cao is de versterking van de jaarurensystematiek (meer roosterzekerheid en reductie van onvoorspelbaarheid in de werkplanning).

De Kinderopvang²⁵ heeft een nieuwe Cao die loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2026. De salarissen worden twee keer verhoogd – medio 2025 met 2,5% en 1,5% in 2026 - en de eindejaarsuitkering gaat in twee stappen omhoog naar 8%. Daarnaast gaat een minimumloon van € 16,- per uur gelden. De stagevergoeding gaat omhoog. En er worden verschillende maatregelen genomen tegen werkdruk en er komt een pilot professionele zeggenschap.

Looptijd voor de nieuwe cao in de verpleging, verzorging, thuiszorg is 1 januari 2025 tot 31 augustus 2026 (ActiZ²⁶). De 480.000 werknemers in die sector krijgen er vanaf 1 juli 4% loon bij op 1 juli 2026 nog eens 3,5%. De ORT (onregelmatigheidstoeslag) wordt gelijkgetrokken met die van de cao voor ziekenhuizen. Verder zijn er afspraken over veiligheid, de kilometervergoeding, een generatieregeling, een opkomstbonus van 25 euro voor werkdagen boven de norm en vervallen de schalen voor jongeren tot 21 jaar. Ook moeten werkgevers meer maatwerk leveren bij hormonale klachten, zoals overgangs- of menstratieklachten.

Het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW²⁷) gaat per 1 januari 2026 over naar de nieuwe pensioenregeling. Pensioenen gaan meer afhangen van de beleggingsresultaten van PFZW. Ook komen er simpelere regels voor het pensioen voor je partner en kinderen.

2.5 Bedrijfsvoering: resultaat zorgsectoren gestegen

Overall zagen de vier grootste zorgsectoren met 14,1% een flinke groei in het bedrijfsresultaat naar 1,6 miljard euro in 2023 (CBS²⁸), vooral door hogere tarieven ter compensatie van de stijging van Cao-lonen, voeding en energie. Een jaar eerder was er nog een daling met ruim

²¹ BOZ (11 december 2024) Inbreng BoZ voor commissiedebat arbeidsmarktbeleid in de zorg

²² ACM (25 februari 2025) Brief aan koepelorganisaties zorg over concurrentieregels bij inhuur zzp'ers

²³ NVZ (27 maart 2025) Onderhandelingsresultaat Cao Ziekenhuizen bereikt

²⁴ VGN (20 maart 2025) Onderhandelingsakkoord cao gehandicaptenzorg: loon stijgt 8 procent

²⁵ Kinderopvang Werkt (17 april 2025) Nieuwe Cao Kinderopvang 2025-2026

²⁶ ActiZ (11 maart 2025) Vakbonden en werkgevers bereiken akkoord voor nieuwe cao VVT

²⁷ PFZW (12 mei 2025) PFZW neemt belangrijke stap naar een beter pensioen

²⁸ CBS (17 januari 2025) Bedrijfsresultaat grootste zorgsectoren met 14 procent gestegen

30%. Er zijn echter grote verschillen. Waar de umc's groeiden, zagen algemene ziekenhuizen en gehandicaptenzorg hun bedrijfsresultaat dalen. Het bedrijfsresultaat van de geestelijke gezondheidszorg verdubbelde bijna vergeleken met een jaar eerder, bij verpleeghuis- en verzorgingshuizen en thuiszorg nam het met 45,4% toe, dat voor de gehandicaptenzorg daalde voor het tweede jaar op rij, met 21,3%. Bij de algemene ziekenhuizen is het bedrijfsresultaat gedaald (-15,5%), terwijl dit bij de universitair medische centra toenam (+29,1%). Het aandeel ingehuurd personeel groeide, in de gehandicaptenzorg het meest.

De uitgaven van gemeenten voor het sociaal domein – o.a. participatie, Wmo, jeugdzorg, maatschappelijke werk en vluchtelingenopvang - kwamen in 2023 uit op 33,1 miljard euro (CBS²⁹), een stijging van zo'n 10% ten opzichte van 2022.

3 Innovatie | Beleid

3.1 Rijksoverheid: stop op nieuwe aanvragen IZA-transformatiemiddelen

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA³⁰) - uitbreiding en verlenging van het Integraal Zorgakkoord (IZA) - is niet controversieel verklaard, zodat het demissionaire kabinet ook vervolgstappen kan zetten. Ook de uitvoering van het Hoofdpijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) gaat door. Dit in tegenstelling tot het Wmo abonnementstarief (inkomensafhankelijke eigen bijdrage). Een aantal zorgkoepels³¹ had de gesprekken rondom AZWA opgeschort om de extra bezuinigingen op de zorg van tafel te krijgen.

Ook de Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft voorwaarden gesteld en aangedrongen op passende middelen om haar rol vanuit het sociale domein goed te kunnen blijven vervullen. Daarnaast heeft de ALV van VNG³² op 18-6 besloten dat het kabinet voor Prinsjesdag de jeugdzorgtekorten uit 2023 en 2024 voor 50% moet compenseren. Ook moeten er sluitende financiële afspraken komen voor 2025 – 2027. Zo niet, dan volgt een gang naar de rechter.

De afgelopen twee jaar zijn er door honderden samenwerkingsverbanden plannen ingediend die de beweging die het Integraal Zorgakkoord beoogt moet ondersteunen. Er is voor bijna 3 miljard euro aangevraagd terwijl er 2,2 miljard euro beschikbaar is (Skipr³³). Naar verwachting wordt een deel niet gehonoreerd. Wel heeft het Bestuurlijk Overleg IZA besloten om een stop op nieuwe aanvragen in te stellen per 1 juli 2025. Voor die datum aangekondigde snelle toetsen kunnen tot 15 juli nog worden ingediend. Na 8 juli 2025 komt een aangescherpte regeling.

Het Ministerie van VWS³⁴ heeft het Platform Afwenden Arbeidsmarkttekort gelanceerd met succesvolle praktijkvoorbeelden op digitale en hybride zorg, zorgcoördinatie en samenwerken met mantelzorgers om zorgmedewerkers te inspireren en van elkaar te laten leren.

Gemeenten hebben vaak moeite om de aandacht voor gezondheidsachterstanden te vertalen naar een concrete lokale aanpak (RIVM³⁵), zoals die met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ontwikkeld moet worden. Slechts een beperkt aantal gemeenten richt ketenaanpakken specifiek op mensen in wijken met een lage sociaaleconomische status (SES).

²⁹ CBS (19 december 2024) Gemeenten boeken een overschot van 1,6 miljard euro voor 2023

³⁰ Skipr (19 juni 2025) Gesprekken over AZWA en HLO mogen doorgaan

³¹ Skipr (16 december 2024) NVZ, FMS, NFU, ZKN en V&VN stappen uit IZA-overleg

³² Binnenlands Bestuur (18 juni 2025) Kabinet krijgt ultimatum: compensatie jeugdzorg of rechtszaak

³³ Skipr (17 juni 2025) IZA-pot is 800 miljoen overvraagd: stop per 1 juli

³⁴ Rijksoverheid (2 juni 2025) Personeelstekort in zorg en welzijn tegengaan

³⁵ RIVM (10 december 2024) Gezond en Actief Leven Akkoord stimuleert samenwerken aan gezondheid

3.2 Technologie: zorg blijft achter bij inzet van AI

Artificial intelligence (AI) biedt diverse mogelijkheden voor verlichting van arbeidsdruk en toepassingen bij medicijnontwikkeling, diagnostiek, prognostiek en preventie, maar ook automatisering van administratie. Voor een toekomstbestendige zorg zijn vijf aanbevelingen gedaan (ZonMw³⁶): creëer de juiste randvoorwaarden voor krachtenbundeling en opschaling, ontwikkel een kennisagenda, maak financiering beschikbaar voor praktijkgerichte zorginnovatie en implementatie, ondersteun ontwikkelaars en zorginstellingen bij interpretatie van wet- en regelgeving, maak de ondersteuning voor zorginstellingen eenvoudiger en transparanter.

Overigens blijft de zorgsector met 18% relatief gezien achter bij de adoptie van AI (CBS³⁷). In het algemeen zet 23% van de bedrijven AI in, met de informatie- en communicatiesector en de specialistische zakelijke dienstverlening als koplopers. Het kabinet wil de registratietijd in de zorg in 2030 halveren naar 20% van de werktijd. Verpleegkundigen, verzorgenden, verpleegkundig specialisten, begeleiders en praktijkondersteuners – zijn verdeeld over de haalbaarheid en welke bijdrage kunstmatige intelligentie kan leveren (Nivel³⁸). Ze pleiten voor een bredere benadering, met een actieve rol voor zowel landelijke partijen als zorgorganisaties.

Tot en met 30 september 2025 kunnen zorgaanbieders aanvragen doen bij de Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en Zorg (STOZ³⁹) voor het opschalen van digitale en hybride processen. Aanbieders kunnen met deze regeling tot € 25.000 subsidie krijgen wanneer ze in de beginfase zitten en tot € 750.000 voor opschalen van een bestaand idee.

3.3 Vrijwilligers: minder mantelzorgers, meer belasting

Afgelopen jaren is het aantal mantelzorgers in Nederland gedaald (AZW info⁴⁰). Daardoor neemt de druk per mantelzorger weer toe. In 2015 gaf 14,9% van de Nederlanders van 16 jaar en ouder aan mantelzorg te verlenen; in 2023 daalde dit percentage naar 12,7%. Vrouwen zijn vaker mantelzorger, verlenen meer uren mantelzorg en ervaren vaker een zware belasting dan mannelijke mantelzorgers. Het aandeel mantelzorgers is het hoogst in de leeftijdscategorie van 55 tot 65 jaar. Het gemiddeld aantal uren dat mantelzorgers per week aan mantelzorg besteden, is gestegen van 11,3 uur in 2015 naar 13,2 uur in 2023 (totaal 1,1 miljard uur per jaar). Binnen de sector zorg en welzijn zien we een relatief hoog aandeel mantelzorgers.

Vanwege de steeds zwaardere belasting hebben mantelzorgers zelf ook meer ondersteuning nodig. De sociale omgeving vindt in toenemende mate dat de overheid dit heeft veroorzaakt (Mare⁴¹). Overheid en werkgevers moeten actief zorgen voor mantelzorgers.

Het aantal dementerenden stijgt. Hun mantelzorgers zijn in grote steden vaker overbelast dan in kleinere gemeenten. In Rotterdam is dat 17%, tegen landelijk 13% (Dementiemonitor⁴²). Gemeenten zijn grotendeels verantwoordelijk voor dementiezorg en -ondersteuning.

De update informeert twee keer per jaar over arbeidsmarktontwikkelingen in Zorg & Welzijn.

Inlichtingen: Oscar Douenburg | Strategisch Arbeidsmarkt Adviseur | 06-13251073 | oja.douenburg@rotterdam.nl

³⁶ ZonMW (11 maart 2025) Toekomstbestendige zorg met AI

³⁷ CBS (24 maart 2025) AI-monitor 2024

³⁸ Nivel (8 april 2025) Zorgprofessionals verdeeld over haalbaarheid van halveren registratietijd en rol van AI hierin

³⁹ Zorg voor Innoveren (6 januari 2025) Nieuw tijdvak STOZ geopend

⁴⁰ AZW info/ CBS (20 maart 2025) Mantelzorg in Nederland: trends, impact en uitdagingen

⁴¹ Mare (19 maart 2025) Ondersteunen van mantelzorgers

⁴² Skipr op basis van Nivel (11 februari 2025) In grote steden zijn mantelzorgers rond dementie het vaakst overbelast